

qvarstadna tryckare och andra arbetare från den stund, de i tryckeriet inträda.

5:o Nödig beskickning mottages i Herr Prokollssekreterarens eller biträdes närvaro vid tryckeriets yttre dörr.

6:o Sedan tryckning börjat, får hvarken matportör eller andra effekter från tryckeriet afsändas.

Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors den 17:e September 1863.

10

179 G. VON ALFTHAN – J. V. SNELLMAN 17.IX
1863

HUB, JVS handskriftssamling

Högädle Herr Senator!

Betygande min uppriktiga tacksamhet för Herr Senatorns ärade skrifvelse af den 7:de dennes, och särskildt för uppmaningen att tillskrifva Herr Senatorn, skyndar jag att genast begagna mig utaf det erhållna tillståndet. – Jag gör detta så mycket heldre, som jag numera, efter återkomsten ifrån en restransakningsresa till Salo och Haapajärvi härader, är i tillfälle att meddela fullständigare uppgifter om dessa, våra mest nödställde landsorters behof och emedan min officiella framställning icke kan afgå förr än med nästa post.

I förbigående vill jag omnämna, att utestående rester till ett belopp af inemot 4 000 R^ub^el^e uti Kalajoki och Haapajärvi Socknar, hade tvungit mig att uti dessa anbefalla restransakningar; men det befanns genast vid förrättningens början, att vederbörande skattskyldige, då de märkte att det blef allvar utaf, allaredan inbetalt sina rester, så när som på par, trehundra rubel,

Uti Salo och Haapajärvi härader utvisar sig, som nära nog allmänt resultat utaf skörden, att densamma ehuru klen till kvantiteten ändock är af oväntad god beskaffenhet, såväl med afseende å spannmålets smaklighet, som dess grobarhet. Ett annat anmärkningsvärdt förhållande är, att kornet gifver nästan dubbel afkastning emot rågen (ifrån riorna), hvilken omständighet är egnad att i väsentlig mån minska farhågorna för bristande utsäde i nästa vår. Höstsådden har allestädes blifvit verkställd under temmeligen gynnsamma omständigheter, dels med nysäd, dels med ifrån Kronomagasinerna i god tid utgifne förråder [circa 2 500 t^unno^r till båda häraderna], samt slutligen, ehuru något sentida, med circa 3 000 t^unno^r genom länestyrelsen under min frånvaro ifrån Riga reqvirerad råg, hvaraf dock större delen icke användts direkte till utsäde, utan för afbetalning å lån, som mindre bemedlade bönder, för sådant ändamål upptagit.

Angående nattfrosteras utsträckning och intensité förtjenar att anmärkas, att följande fem, med hvarandra sammanhängande församlingar blifvit svårast hemsökte, nemligen: »Wihandi, Oulais, Haapavesi (eller Pyhäjoki Haapajärvi), Pulkmila och Kärsämäki», med en sammanlaggd befolkning af circa 15 000 personer.

Afkastningen ifrån riorne uppgafs ifrån några kappar till en half tunna råg och något mera korn, emot 2 tunnor i vanliga år. Uti de församlingar, som närmast omgifva de föregående, eller uti: »Frantzila, Paavola, Merijärvi, Ala- och Ylivieska, Pidisjärvi, Haapajärvi, Piippola och Gestilä, med en befolkning af 25 000 personer, hafva några byalag,

kanske hälften, fått lika svår missväxt som de i första kategori'n uppräknade församlingarne, hvaremot andra byalag jemförelsevis kunnat glädja sig öfver försvarlig skörd med 1/4 till en hel tunna råg och dubbelt korn [allt ifrån riorne]. Slutligen hafva de invid kusten och landtryggen belägne: »Siikajoki med Revolax, Salo Moderk<yrc>a med kapell, Kalajoki och Pyhäjoki moderkyrkoförsamlingar, Rautio, Sievi, Reisjärvi och Pyhäjärvi», med en befolkning af 20 000 personer, om man undantager enstaka byalag och lägenheter, fått en skörd, hvars afkastning uppgifves variera ifrån 1/2 till 1 1/2 tunnor råg och ifrån 3/4 till 2 tunnor korn, således i det närmaste motsvarande behofvet. En sammanställning utaf mina egna kalkyler med kronobetjeningens uppgifter, föranleder till antagandet, att sedan utsädesbehofvet blifvit afräknadt, bristen på brödföda uti båda häraderna tillsammans, för hela året, utgör omkring 27 å 282 000 tunnor, hvilken uppgift dock torde kunna afrutas till 25 000 tunnor,

Den svåraste faktorn att bestämma vid dylika beräkningar, är den större eller mindre möjligheten och goda viljan hos befolkningen att inskränka consumptionen – i alla händelser kan icke undvikas, att icke de fattigare få tillgripa bark, halm m. fl. surrogater.

Uti det öfriga länet, är det allenast Uleå härad som påkallar större uppmärksamhet. Beklagligtvis saknar jag ännu kronofogdens uppgift just för detta härad, men som flera af detta härads församlingar icke äro långt aflägsna, så är förhållandet uti desamma temmeligen känt. »Muhos, Utajärvi, Törnävä och Temmes» församlingar, med inalles 10 000 innevånare, äro mest nödställde och torde behöfva tillskott af inemot 5 000 <tunno>r: »Limingo, Uleå och Ijo» församlingarne kunna hjälpa sig sjelfva och de båda föregående kanske äfven andra; till Pudasjärvi och Kuusamo behöfves alltid något tillskott – så att Uleå härads hela årsbehof icke torde öfverstiga 7 500 <tunno>r Lappmarkerna torde hafva sitt lilla behof och i Kajana uppgifves bristen till allenast 2 600 tunnor. Kemi härad behöfver kanske litet mera än sistnämnde belopp, emedan nya froster emot den 30 och 31 Augusti skadat den del af grödan, som ännu var oskuren,

Hela vårt behof till nästkommande års skörd torde sålunda möjligtvis uppgå till 35 å 40 000 tunnor, hvilket, om 2 månaders behof tillägges till mina föregående uppgifter till Senaten, beräknade blott till nästa års seglation, ger samma resultat som dessa. –

Tillgångarne utgöres utaf:

Med trafikerandes egna medel
införskrifne: till Uleåborg 6 500
till Brahestad 4 000, till Kajana 2 200
och till öfrige orter väl
2 300 tunnor, Summa 15 000 tunnor.

Med förskott af kronan till
Uleåborg 8 000 tunnor, till
Brahestad 3 000 d:o
(ansökningen ännu icke
inkommun men aftal träffadt)
och ännu beviljande kanske
1 500 <tunno>r 12 500 –

Kronans förråder uti
Uleåborg 10 000 <tunno>r
korn samt 1 000 <tunno>r
råg, kvarblefve utaf det
till Utsäde reqvirerade;

samt uti Brahestad, med
nu genom Com⟨merse⟩ Råd⟨et⟩
Snellman reqvirerade 2 000,
inalles 2 500 t⟨unno⟩
råg

13 500 –

Summa

41 000 Tunnor.

10 Då härtill kommer inflytande räntespannmål ifrån kustorterna och kanske något i afbetalning på äldre spannmålslån, så tror jag att vi temmeligen tryggt kunna emotse framtiden – i värsta fall är landtransporten sommartid ifrån Kuopio till våra mest behöfvande trakter icke omöjlig och i alla fall måste antagas att liksom i fjol äfven i vinter, utöfver ofvanuppräknade kvantiteter mycket inkommer den vägen. –

Sistnämnde utestående spannmålslån uppgå här i länet till öfver 35 000 tunnor, hvaraf 3/4 belöpa sig på Salo och Haapajarvi härader, samt äro till en anseelig del förfallne till betalning efter innevarande års skörd. – Sedan jag erhållit infortrade uppgifter angående tiden då dessa lån utgifvits, huru de fördela sig emellan de skilda församlingarne m. m. skall jag hafva äran att inkomma med framställning om saken.

20 Om verkligen anledning finnes förhanden att befara krig, så utbedjer jag mig tillstånd att såsnart sådant blott kan tillstädjas, få varna skeppsredare, ty såväl Uleåborgarne, som Brahestadsboerna hafva en nästan colossal handelsflotta, utgörande en väsentlig del utaf isynnerhet de sednares hela förmögenhet. –

Snart torde Uleåbrobyggnadsfrågan förekomma i Senaten; jag utbedjer mig Herr Senatorns förord till bifall till min framställning. Man gjorde, då jag insinuerade saken i Helsingfors, svårigheter med beviljandet af en längretid utsträckt rättighet för bolaget att uppbära bropenningar, men man får icke glömma att företaget är af privat natur och att styrelsen icke garanterar entreprenörerna någon procent.

30 Navigations Skole Direktion har ansett sig böra förorda Skepparen Cannelins utnämning till Föreståndare för skolan och det med goda skäl. Kan jag hoppas på att saken blir mycket snart afgjord, ty Cannelin kommer att i slutet af denna månad lemna Gefle med ett fartyg och hinner han afresa, så får man icke så snart uti honom. –

40 Angående Herr Senatorns förslag att bevara korn till utsäde i nästa vår, har jag utförligen telegraferat. Det låter ganska väl arrangera sig så och jag är öfvertygad om att allmogen med stor begärlighet skall acceptera anbudet. Men för att icke alldeles uttömma kronans förråder och förhindra att icke några företaga sig att ockra med det erhållna lånet, tog jag mig friheten att föreslå att taga vara blott på 1/3 af behofvet samt att utgifva lånet och intaga kornet efter rökar, hvarigenom äfven den fattigaste blir delaktig utaf hjälpen. Vill man uppgöra affären med hela församlingen en bloc, så levererar en rik sina 5 à 6 tunnor, för att sedan handla med lånet. –

Lyckligtvis ankommer mitt långa bref först efter Kejsarens afresa och Landtdagens öppnande, Herr Senatorn har då kanske litet mera tid, än för ögonblicket då så många viktigare frågor, än våra Uleåborgska angelägenheter, förehafves. Jag beder i alla händelser om ursäkt för mitt oändliga bref.

50 Med sann vördnad och uppriktig tillgifvenhet, har jag äran teckna mig

Herr Senatorns
Ödmjukaste tjänare
G. Alfthan

Uleåborg den 17 September 1863.